

TISKOVÁ ZPRÁVA

Ústí nad Labem 13. 11. 2019

CELOŽIVOTNÍ PŘÍNOS VĚDĚ BYL PŘÍZNÁN PROFESORCE ČECHOVÉ Z UJEP***Emeritní profesorka katedry bohemistiky Pedagogické fakulty UJEP je laureátkou Ceny Milady Paulové pro vědkyni za celoživotní přínos vědě.***

Na základě návrhu předloženého rektorem UJEP, Martinem Balejem, Hodnotící komisi Ceny Milady Paulové pro vědkyni za celoživotní přínos vědě rozhodl ministr školství, mládeže a tělovýchovy Robert Plaga udělit tuto Cenu v roce 2019 **v oblasti jazykovědy, a to prof. PhDr. Marii Čechové, DrSc.**

Jako univerzitní profesorka přednášela Marie Čechová během své profesní dráhy především teorii spisovného jazyka a jazykové kultury, morfologii, stylistiku a didaktiku češtiny, vedla i semináře frazeologické či stylistické. Její pedagogická činnost byla vždy provázena vlastní odbornou vědeckou činností. Vždy dokázala kolem sebe soustředit významné odborníky z různých oblastí bohemistiky (Vlastimil Styblík, Alois Jedlička, František Daneš, Jan Chloupek, Marie Krčmová, Josef Hrbáček, Miloš Dokulil, Karel Hausenblas...) a jako vedoucí autorských kolektivů spolupovytvořila zásadní bohemistické odborné práce trvalé hodnoty.

„Neopominutelná je také její organizátorská činnost. Zaslouženého respektu si Marie Čechová vydobyla jako vedoucí katedry českého a slovenského jazyka na FF UK, kterou vykonávala v nelehkých normalizačních časech. V roce 1985 převzala po J. Jelínkovi funkci vedoucí redaktorky časopisu Český jazyk a literatura a vykonává ji dosud. Je nepochybně její zásluhou, že časopis vychází do dnešních dnů. V roce 1972 založila spolu s K. Olivou st. Olympiádu z českého jazyka a dodnes je své olympiádě věrná,“ uvádí děkan pedagogické fakulty prof. Jiří Škoda v návrhu na udělení Ceny prof. Čechové.

Marie Čechová je hlavní autorkou a spoluautorkou několika řad učebnic a metodických příruček, mluvnic a cvičebnic pro žáky základních a středních škol. Seznam její publikační činnosti je rozsáhlý, její stati jsou publikovány v odborných periodikách českých i zahraničních, ve sbornících z mezinárodních konferencí a v dalších odborných platformách. Dosavadním vyvrcholením její samostatné odborné činnosti jsou monografie Řeč o řeči (2012) a Život s češtinou – Nomen omen: Češka – češtinářka – Čechová (2017).

„V návrhu jsem musel zdůraznit, že Marie Čechová je kromě vysoce erudované lingvistky, didaktičky i lingvodidaktičky také vynikající učitelkou, která považuje své žáky za své vlastní děti a cítí za ně odpovědnost i po jejich absolutoriu,“ zdůrazňuje děkan Jiří Škoda.

Dne 27. listopadu 2019 se ve Valdštejnském paláci v sídle Senátu Parlamentu České republiky, pod záštitou jeho předsedy, uskutečnil slavnostní ceremoniál, na kterém budou předány ceny MŠMT v oblasti vysokého školství, vědy a výzkumu za rok 2019. Zde převezme emeritní profesorka UJEP, **prof. PhDr. Marie Čechová, DrSc.**, Cenu Milady Paulové pro vědkyni za celoživotní přínos vědě v oblasti jazykovědy.

„Návrh paní profesorky Čechové na udělení této významné Ceny jsem s hrdostí podepsal. Mám velkou radost, že se jí takového ocenění dostane, a jsem také velmi rád, že je kvalita akademických pracovníků na naší univerzitě stále více potvrzována i podobnými vynikajícími úspěchy a oceněními. Marii Čechové ze srdce gratuluji a děkuji, že spojila svůj profesní život s ústeckou univerzitou,“ uzavírá rektor doc. Martin Balej.

Více o Ceně: <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj-2/cena-milady-paulove>

Video s prof. Čechovou: <https://www.facebook.com/watch/?v=1824774354205275>

Fotografie k volnému užití: prof. Marie Čechová; Nová čeština doma a ve světě

Mgr. Jana Kasaničová, tisková mluvčí

prof. PhDr. Marie Čechová, DrSc.

Prof. PhDr. Marie Čechová, DrSc., se narodila 13. 5. 1937 v Jankově u Benešova ve středních Čechách. Po sedmileté učitelské praxi a poté, co na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy získala doktorát z filozofie (PhDr.) v roce 1970 a titul CSc. v roce 1972, působila ve Výzkumném ústavu pedagogickém a na ministerstvu školství ČSR. V roce 1975 nastoupila na katedru českého a slovenského jazyka FF UK, mezi lety 1981 a 1990 tuto katedru vedla. V roce 1978 se habilitovala a byla jmenována docentkou oboru teorie vyučování českému jazyku, po získání titulu DrSc. v roce 1987 byla v následujícím roce jmenována první univerzitní profesorkou pro obor český jazyk. V roce 1994 přešla jako profesorka na katedru bohemistiky Pedagogické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, kde působí jako emeritní profesorka dosud. Současně s tím úzce spolupracuje s Ústavem bohemistických studií FF UK a s katedrou českého jazyka a literatury Fakulty pedagogické ZČU v Plzni, s Pedagogickou fakultou UK a rovněž s dalšími vysokoškolskými a vědeckými pracovišti doma i v zahraničí.

Jako univerzitní profesorka přednášela během své profesní dráhy především teorii spisovného jazyka a jazykové kultury, morfologii, stylistiku a didaktiku češtiny, vedla i semináře frazeologické či stylistické. Přednášela a přednáší na nejrůznějších domácích i zahraničních konferencích (mj. SRN, Rusko, Litva, Slovensko, Polsko, Bulharsko, Egypt), v Jazykovědném sdružení ČR, připravuje přednášky pro učitele z praxe, například ve spolupráci s Národním ústavem pro vzdělávání. V 90. letech a po přelomu století vedla několik grantových projektů (FRVŠ a MŠMT) zaměřených jednak na aktuální problémy vzdělávání žáků-imigrantů na českých školách, jednak na přípravu učitelů češtiny na tuto situaci.

Neopominutelný je podíl M. Čechové na rozvíjení oboru čeština pro cizince v České republice. Několik let učila češtinu na vysoké škole v německé Žitavě (Hochschule Zittau/Görlitz). Vyškolovala řadu egyptských aspirantů a doktorandů-bohemistů. Ochota a pečlivost, ale i náročnost a přísnost, s jakou se studentům doposud věnuje, je příkladná. Profesorka Čechová nadále rozpracovává lingvodidaktické otázky tohoto oboru, účastní se mezinárodních sympozií věnovaných češtině jako cizímu jazyku, pravidelně přednáší zahraničním bohemistům na letních školách slovanských studií na FF UK v Praze.

Pedagogická činnost prof. Čechové byla vždy provázena její vlastní odbornou vědeckou činností. Vždy dokázala kolem sebe soustředit významné odborníky z různých oblastí bohemistiky (Vlastimil Styblík, Alois Jedlička, František Daneš, Jan Chloupek, Marie Krčmová, Josef Hrbáček, Miloš Dokulil, Karel Hausenblas...) a jako vedoucí autorských kolektivů spoluvytvořila zásadní bohemistické odborné práce trvalé hodnoty. Je hlavní autorkou čtyřikrát vydané a kreativním způsobem rozšiřované inovativní české stylistiky pod různými názvy (1990–2008), třetího vydání a rozšíření se dočkala i mluvnice Čeština – řeč a jazyk. Zásadní význam pro výuku budoucích učitelů češtiny má kniha Vyučování slohu (Úvod do teorie) (1985), která představuje první ucelenou teoretickou soustavu slohové výchovy jako záměrné činnosti založené na komunikačním principu a která byla v roce 1985 odměněna Cenou ministerstva školství. Podstatně přepracovanou a rozšířenou její verzí je kniha Komunikační a slohová výchova (1998). Spolu s Vlastimilem Styblíkem zpracovala Didaktiku českého jazyka pro učitele základních a středních škol a pro studenty učitelství (1989), později přepracovanou a rozšířenou v knihu Čeština a její vyučování (1998). K vyučování češtiny směřovala i její první monografie Mluvnické kategorie podstatných jmen ve vyučování (1976).

Marie Čechová je hlavní autorkou a spoluautorkou několika řad učebnic a metodických příruček, mluvnic a cvičebnic pro žáky základních a středních škol. Seznam její publikační činnosti je rozsáhlý, její stati jsou publikovány v odborných periodikách českých i zahraničních, ve sbornících z mezinárodních konferencí a v dalších odborných platformách. Dosavadním vyvrcholením její samostatné odborné činnosti jsou monografie Řeč o řeči (2012) a Život s češtinou – Nomen omen: Češka – češtinářka – Čechová (2017).

Neopominutelná je též organizační a organizátorská činnost prof. Marie Čechové. Zaslouženého respektu si vydobyla jako vedoucí katedry českého a slovenského jazyka na FF UK, kterou vykonávala v nelehkých normalizačních časech. V roce 1985 převzala po J. Jelínkovi funkci vedoucí redaktorky časopisu Český jazyk a literatura a vykonává ji dosud. Je nepochybně její zásluhou, že časopis vychází do dnešních dnů. V roce 1972 založila spolu s K. Olivou st. Olympiádu z českého jazyka a dodnes je své olympiádě věrná. Byla a je dlouholetou členkou redakčních rad několika zahraničních časopisů: mezinárodního slavistického časopisu Stylistika a mezinárodního bohemistického časopisu Bohemistika, vycházejících v Polsku, a časopisu Dieťa, jazyk, literatúra, vycházejícího na Slovensku. Zasedá i v komisích habilitačních a jmenovacích a vyvíjí činnost editorskou a hodnotitelskou.

Během své profesní kariéry profesorka Čechová neustále udivovala a i nadále udivuje obdivuhodným pracovním a životním elánem, velkým darem nepromarnit ani chvilku volného času. Je tvůrčí osobností, která dokáže zaujmout studenty, vést mladší kolegy, promýšlet a tvořit koncepce projektů a reprezentativních oborových publikací.